

"NARODNI VESTNIK"

National Herald.

Duluth, Minn.

Owned and published by the
Hawthorn Printing & Publishing Co.,
a corporation.

Geo. L. Brozich, president.
Joseph Gerzin, V. president.
John B. Smrekar, secretary.
Joseph Mani, treasurer.
Anton Hrast, director.
Raymond Feigel, editor.

Place of Business: Duluth, Minn., Christie Bldg.

National Herald

Issued every Thursday; subscription yearly \$2.00

The best advertising medium among Slovians in the
Northwest. Rates on application.

Entered as second-class matter May 11, 1911 at the
post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879.

"NARODNI VESTNIK"

izdava

Slovenska tiskovna družba

Duluth, Minn.

Izjaha vsaki četrti teden na B strani ali več.

Narocna stane

Za Ameriko in Kanado za celo leto	\$2.00
za pol leta	\$1.00
Za Evropo za celo leto	\$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne posiljitve se naj pošiljajo na banko:

John B. Smrekar, secy, DULUTH, MINN.

Dopisi se naj pošiljajo na urednika

Raymond Feigel, Duluth, Minn.

Oba na naslov CHRISTIE BUILDING, second floor.

Telephone: Melrose 2244.

Trust in zloraba.

Mogočnost trusta je znana. Zfali si je postaviti tako podlago, da je do sedaj skoraj neovirano zlorabljal zapoved in postavlo. Pod goljufivo pretvezo je zlorabljal železniške družbe, ter na antitrustne postavle se ni niti oziral. Zakaj bi pa se? Mogotec je bil in v tej doželi se mogotecem ne zavija vratove tako lahko. Kaj mu je bilo na tem, da je kontroliral proizvode, ter jih držal, kakor se mu je poljubilo. Kaj mu je bilo nadalje, da je pritiskal na delavske moči ter jih zlorabljal. Nič! Svoj namen je hotel izvršiti in izvrševal ga je, kajti ni mu bilo o vire, ni bilo človeka, ki bi mu rekel: stoj, tako ne gre dalje. Pogledimo oljnat trust, kateremu na čeluje Rockefeller, in z malim je pričel, kakor hitro se je pa ustanovil oljnat trust, tako hitro je pričel bogateti, a z njim tudi vsi drugi, ki so potem tega trusta s svojimi kreppljivi takorekoč praznili žep bornega ljudstva.

Vsako trustno podjetje je napredovalo, niti enemu se napredek ni izjavil, pač pa v kratkem zelo kratkem času, si je nakopičil bogastva. Sladkorni, železni, tobačni in vsi drugi trusti so prišli do njega nepostavni, da kriminalni potom in za tako početje bi morali biti pozvani pred kazensko sodišče. Sodišče, če bi bilo nepristransko! A kaj, ko se tu isti ozira na mogočne, jih celo štiti, namesto da bi štiti revni sloj.

Oljnat trust je bil obsojen zaradi prestopkov antitrustnih postav v globo \$29,000,000. Lepa svota kaj ne? Vendar plačati mu je ni bilo treba, ker se paragrafi ameriških postav dajo zvijati, kakor se hoče.

Zadnje leto, ker je državno pravdnstvo uvidelo, da razni trusti presegajo že vsako mejo, jih je pričela zasledovati ter proti nji ni postopati. Rečeno je, da jih bodo razveljavila in razpustila. Če jih razveljavi ne bode dosti pomagano, kajti trust si bode znal nadeti tako krinko, pod katero bode še nadalje počenjal, kakor je počenjal takrat, ko je bil organiziran pod imenom trust.

Ameriški trusti so za ljudstvo hudo zlo, ker onemogočujejo posteno konkurenco in razvoj male trgovine, izkoriščajo pa tudi delavske moči, ker jih neusmiljeno pritiskajo, da imajo od njih večjega proizvoda, toraj tudi večjega dobička.

Nasla postavodaja, to sičter ve, vendar ne ukrene odločnih korakov, da bi trustom prestrigla peturte. Kolikor časa se bode raztezala mogočnost trustov čez deželo, toliko časa ne bode v nji prave prosperitete.

Glavni faktorji, kakor prezident, bi kaj lahko temu opomogel, vendar kedaj se je še slisalo, da je vrana vrani izključala oči, kedaj je še bilo, da je postopal trust proti trustu. Dokler ne bode ljudstvo govorilo, dokler ne bode ono pričelo postopati proti trustom, tako dolgo bodemo čutili težko pest trusta izkoriščevalca.

PODPIRAJTE SLOVENSKA

PODJETJA.

Nesrečo in zavarovanja.

Neusmiljeno posegajo nesreče po bornem življenju delavca, ni ga dneva, da bi ne slisali, da je ponesrečil ta ali drugi rojak. Tu se je udrila gruča, tam se je pripetila razstrelba, zopet drugje kaj družega in seveda, delavec je prišel ob življenje, našel je prezgodnjo smrt.

Zopet slisimo, tam se je rojak poskodoval, prišel ob vid, roko ali nogo, postal je do dela nezmožen. Revez! Ko bi te bila vzela smrt, bi bilo znabiti za te bolje. A kaj bo s teboj sedaj, mar te bode oslrbelo podjetje, kateremu si moral posvetiti svoj život, mar ti bode na pomoč priskočil kapitalist, znabiti te bode on oskrbel za življenje. Ne upaj tega! Znabiti dobiš od podjetja nekaj male odškodnine, a kaj bodeš z isto trohico ki ti zaleže le od danes do jutri.

Zatoraj pa oskrbeti se moraš tudi v tem oziru, to je da dobiš potrebne podpore, ko je bodeš potreboval. Kaj ti je toraj napraviti? Vsak dan čuješ govorico o naših Jednotah in podpornih družtvah. Slušal si nadalje, koliko gorja se je zmanjšalo njih članom, koliko solz so zbrisale iz tužnih lic zapuščenih. In ali nisi spoznal, da bi bilo tudi za te do bro, če pristopiš k podpornemu društvu? Izgovarjaš se znabiti "toliko imam, da se v boleznih prekrbim, ali pa zakaj naj bodem v društvu, ko nimam človeka, da bi mi kaj zapustil." Ne prvi, ne drugi izgovor te ne opravičuje, kajti če imaš par centov (tisočakov go tovo nimaš) ti vedno dobro pridja, če imaš v boleznih nekaj podpore; a po smrti, vemo, da ne rabiš sam denarja, vendar gotovo imaš kakega svojca, kateremu ostaviš zapuščino, a poleg tega oskrbiš si dostojen pogreb. Ni pa samo to, če pristopiš k društvu, da se nekoliko gnotno zavaruješ za potrebe, pač pa v društvu pridobiš bratov in sester, na katere se lahko zaneses, da te v boleznih in nesreči ne zapustijo.

Uspoštevaj to, pomisli pa tudi, da ti je društvo ravno tako potrebno, kakor delo in zaslužek. Zavaruj se, ker sam ne veš, kje in kedaj te čaka nesreča, ki se ne bode na te ozirala, ter te prezrla, če nisi v nobenem podpornem društvu.

Starokrajška politika.

Starokrajška politika! Podobna je raztrgani suknji, ki se jo ne da več zalikati.

Menjava ministrskih prezidentov in drugih ministrov, to v Avstriji ni nič kaj nenavadnega. Da in zakaj? Treba je le priti in nistrom v navzkrižje s kakim prestolonaslednikom ali s kakim drugim privilegirancem, pa je že obrat v politiki in minister dobi — brco. Ali je brca zaslužena ali ne, ali je ministrov odhod in kvar ali dobro ljudstva, to se ne prša, gre se le za milost in nemilost. Prejšnji ministrski predsednik je moral pobrati šila in kopita, ker se ni strinjal s prestolonaslednikom glede vojaške predloge. Seveda predlog o vojaških potrebščinah je bil tak, da bi davkoplačevalce še bolj pritisnili. Ministrski predsednik ni to odobral, zaradi tega je moral demisionirati. Osoda drugih ministrov je ravno ista. Če bi se kdo postopil potegovati se za dobro ljudstva in da bi to ne bilo po misli znanih privilegirancev, gotovo je, da mora iti. Kake dobrote pa inna ljudstvo od ministrov ki se obračajo tako, kakor se od zgoraj piha vidimo in ravno položaj v Avstriji nam najbolj sprčuje o upravi, ki dela dobro le višjemu sloju, na nižjega pa pritiska. Obračunavanje v parlamentu o neznošni draginji je sedaj na dnevnem redu. Pri tem je veliko kričanja storjenega pa nič, kajti draginja je ostala pri starem. Ne čudimo se pa draginji, ki sedaj vlada. Od kje pa dobiti denar za vse pripravke ki se vrše? Građenje novih bojnih ladij, pomoženje in prestavljenje vojaštva, povisanje plače uradnikom in to in drugo je ki takorekoč zahteva, da nastane draginja. Vedno visanje davkov in doklad, vedno večji upravni proračun, da to ima posledica, da se draže tudi živila, kajti na kakšen način bi moral posestnik zmagovati svojim bremenom davkov, če bi za svoj proizvod ne zahteval večje plače.

Ko je lansko leto poslala Avstrija svoje vojaštvo na sprehod do srbske meje, o je to stalo nekaj milijonov. Kdo jih plačuje? Znabiti jih plača cesar ali njegovi sorodniki, ali znabiti oni generalji, ki dobivajo mastne plače za svoje lenahanje. O ne, kmet, ti

ki se mučiš od ranega jutra do pozne noči, ti ki nimaš, da bi si dal kaj pod zobe, ki stradaš in gineš — ti plačaj. In plačati moraj, če ne ti pozenejo zadnji rep iz hleva.

Tako se godi v starem kraju in tako se bode še godilo in sicer tako dolgo, dokler se ljudstvo ne bode spametovalo in se otreslo bremena, ki ga teži po nepotrebnem.

Velika kvar je za narode, posebno za slovenski narod medsebojna razprtija. Tu liberalec, tam klerikalec, tam socialist. Vsak vleče na svoje, ter zmanjšuje združeno moč naroda. Boj ki se ga bje na tih črtah ni narodu nikaka dobrota in ravno na Kranjskem vidimo, kjer so si Slovenci v prepiru in razdoru, tam postavljajo drugi narod svojo trdnjavo.

Kedaj se bodejo "Slovenem vremena zjasnila" je težko povedati, vendar gotovo in nikdar, dokler bodo živeli v medsebojnem prepiru.

Kranjska politika je znana po širnem svetu in sicer ne v dobrem, pač pa najslabšem pomenu besede, zatoraj pa tu v tujini bivajoči Slovenci glejmo, da se med nas ne naseli, da ne bode mo za njo hirali, kakor hirajo za njo rojaki v stari domovini.

Napredek socialistov.

Socializmu se ni ustavljati, počasi prodira naprej in naprej. Stranke, ki so bile sedaj na površju, to je demokratska in republikanska nimajo več prilake, kajti od njih nima ljudstvo to, kar bi bilo pričakovati. Socialistična stranka, ki je takorekoč se v povojju, pa je že pričela prodirati, že odhajajo kot zmagovalka iz zadnjega volišča, ko so se vršile volitve. V Ohio so si izvolili 11 županov in v drugih dveh državah sta bili izvoljena dva poslajca. Vsekako zelo lep napredek za stranko, ki se je komaj pričela razvijati.

Zakaj se pa ta stranka tako razvija. Povedano je že v uvodu, da demokratska in republikanska stranka ne izvedeta to, kar je ljudstvo pričakovalo, kajti obe stranki ste delali pod uplivom, s katerim se delavske sloj ni mogel nikdar strinjati.

Imenovani stranki se niste ozirale na širšo maso, se niste ozirale na oni sloj, ki je ravno leto ob volitvah v mestne zastope pokazal, da ni močno oddaljen od časa, ko bode postal tudi v političnem oziru mogočen, če ne glavni faktor.

Socializem prodira. Voditelji neumorno delajo, pristašev je od dne do dne več, delavci se zanj potegujejo in kjer ustaja delavska masa tam ni več ovir.

Dal Bog, da bi v tej mladi stranki delavstvo dobilo več pomoči in obrambe, kakor ga je dobivalo v strankah, čegar solnce zatemnuje.

Rev. Kranjc - bedite dosledni!

O Rev. Kranjcu smo se v zadnje nekoliko pobavili, obsojali smo njegov zločesten napad na Rev. Tomšiča in sicer napad ki ni iz vizirja v vizir, pač pa zahrbtn. Kranjc je pisal Tomšičevemu škofu in ga dolžil takorekoč protiverškega dejanja, to pa samo radi tega, ker je Rev. Tomšič izjavil, da na konvencijo ne pride kot duhoven, pač pa kot delegat. Kako je Rev. Tomšič prišel na konvencijo ne bode mo razpravljati, vemo pa, da je bil od svojega društva zbran za delegata, da je kot tak odšel na konvencijo, tam tako nastopil, in njegov stan pri tej konvenciji se ni imel upoštevati, ker tudi s svojim stanom pri tej konvenciji ni imel nobenega opravka.

Toliko o duhovskem stanu na konvenciji. Nadalje zahteva Rev. Kranjc od škofa "da prekolne" Tomšičevo delovanje, ter da mu nakaže, da preklhe svoje izjavo v Jednotinem glasilu. Če bode škof po Kranjcem navodilu in zahtevi pričel kleti je kaj dvomljivo, posebno če bode škof upoštevaj zapoved "ne preklinjaj".

Zakaj bi Rev. Tomšič imel dati preklje v glasilu je tudi neumevno. Tomšič ni nič kaj takega naredil, ni razžalil nobenega, da bi moral dati takega zadoščenja. Brezmišlno je toraj od Rev. Kranjca na škofa odpostana obtožnica in kaže le Kranjčevu nevoščljivost v polni meri. Zakaj je Kranjc nevoščljiv svojemu "sobratu" znamo. Rad bi se on "komandiral" po Jednoti, kar mu je

pa sedaj zabranjeno, ker mu nad Jednoto ni poverjeno duhovno vodstvo.

Poglejmo Kranjčev početje se od druge strani. Ali dela cast duhovskemu stanu lažljivo obrekovanje, ali ne krati ugleda duhovskemu stanu če duhoven od svojega višjega zahteva, da naj prekolne.

Kako spoštuje Kranjc ljubezen do bližnjega. Gotovo lajke se ne bode oprijel nedostojnih in protičastnih sredstev da bi se maščeval nad svojim neprijateljem. In duhoven proti duhovnu? Sramota Rev. Kranjc.

Če že hočete proti komu nasto pati morate imeti prvič povoda, potem pa nastopajte, pa ne z lažmi ne s zavijanjem in ne zahrbtno.

Premislite, ali ste opravičeni, da delate sedaj nemir v Jednoti, kjer bi moral vladati najlepši mir ki je bil kršen zadnje tri leta.

Toraj Rev. Kranjc če se že hočete pripraviti, če imate kaj proti Rev. Tomšiču, napravite to medsebojno in ne tiščite z Vašim preprirom tja kamor bi znali škodovati napreduku dobre organizacije, kakor tudi na ugledu Vašemu stanu. Če ste propali ob zadnji konvenciji, ne izvajajte radi tega konsekvencij, pač pa udajte se mirno, stisnite se za peč in si mislite: "Konvencija je dala, konvencija je vzela!"

KAKO RAVNAJ Z OROZJEM?

Smo v lovski sezoni. V najhujši vojni menda ni toliko pokanja, kakor ga je sedaj po naših šumah in gozdih in Bog ne daj, če bi zadela vsaka kroglica, gotovo bi postreljali vse stence ki se jih vrbilici nahaja v Minnesotti.

Da se pripeti v tej lovski sezoni več nesreč slisimo skoraj vsaki dan in krivo temu je, ker lovci premalo pazijo na svoje strelno orožje. Umetno je toraj da podamo nekoliko navodil kako ravnati s pihalnici.

1. Kakor hitro vzameš puško v roko, odpri zatvoro in prepričaj se če je nabasana ali ne. To imaš napraviti in celo takrat, če deneš puško iz roke.

2. Privadi se puško tako držati, da tudi če se sama izstrelji, da strel ne napravi škode.

3. Ne meri nikdar na človeka, tudi če misliš da je puška prazna. Izgovor "nisem mislil, da je bila nabasana" ali "jaz nisem tako na meral" ne obudijo ustreljenega k življenju.

4. Ne daj iz rok nabasene orožja, pač pa sprazni naboje iz puške ali revolverja.

5. Ne imej opravka s strelnim orožjem, če ti konstrukcija iste ga ni znana.

6. Strelno orožje ni igrača in naboje imej vedno pod ključem.

7. Streljaj le takrat, če vidiš in spoznaš svoj nameravani plen dobro.

Pri tem pa je še omeniti to, Skrivaj orožje pred otroci, da se ne zgodi nesreča. Koliko se jih je že pripetilo in te vsled tega, ker oče ni imel orožja na varnem.

"NARODNI VESTNIK" ZA

VAS, VI ZA NJEGA!

Fosledice zanemarjenega prehlajenja pozna vsak. Pravočasno drgnjenje s krepkim limimentom pa kali uniči. Najpotrebnejše sredstvo v domači lekarni je torej dober limiment. Že leta sem se je Dr. Richterjev "Pain Expeller" izkazal, da je kot tak izboeren. Sredstvo se lahko kupi v sleherni lekarni v Ameriki za 25 centov steklenica. Človeku pa je treba biti pozoren, da dobi pravega z varstveno znamko s sidrom.

Vino.

Cenjeni rojaki, naročajte si vino naravnost iz vinograda, jaz imam naravno domače vino, novo vino črno rudeči zinfandel, ali belo vino muškatal cena 35 c gal., resling 40 centov gal. Lansko vino, ktero imam še v zalogi črno ali belo, muškatal ali resling 40 centov gal., stara samo belo vino 50 c gal. Drodnik ali tropinovec \$2.50 gal.

Naročilom je priložiti denar, pišma naslovite na:

Štefan Jakše
CROCKETT, Cal. box 687.

Varuj se pred roparji

Glej, da dobiš od svojega grocerja že moko, ki je napravljena v Duluthu. Ne pa niso drugo moko, kakor

Duluth Universal moko

ker vi dobite iz žebelj moko več kruha, iz druge moke.

Duluth Universal mlinarska družba

Najboljša moka za kuhinjo in peclivo.

Joe Seliska

slovenski gostilničar

ELY, MINN.

Prodaja pristno domače, ohlisko vino, rudece

po \$1.50 do \$2.50 galona.

Whiskey od \$2.50 do \$4.00 galona.

Potujočim rojakom nudim čedno preno

Sveže pivo, dobre smodke.

First National Bank

EVELETH, MINN.

Najstarejša narodna banka na

Mesaba Range.

KAPITAL IN PREOSTANEK

\$67,000.00

Pošiljamo denar v Avstrijo po

najnižjih cenah.

Parobrodni listi za vse cr

Placamo obresti po 3 od sto.

State Bank of Aurora

Aurora - - Minn.

Opravlja vse bankarske posle. - Zava

poslojpa.

Kapital \$25,000. Preostanek \$

Lote! Na prodaj!

V ARIZONI.

Gotovo bi radi imeli svoj dom kjer ni zime, ne snega tam kjer bi si lahko pridelaš vsake vrste zelišča brez bali, da bi vam slana naredila kaj škode ali pokončala tam kjer so rudarji plačani od \$3.50 do \$4.00 na dan in delavci po \$3.00 na dan... Tak dom si lahko zagotovite kupite lote

V Novem mestu DOLF

ki se nahaja na zemljišču Grand Arizona Copper družbe VELIKE LOTE, NIČ DAVKOV, NIČ OBRESTITI, ODPLAČILA, 5% CENEJE AKO PLACATE V GO

200 lot je sedaj na prodaj po od \$100.00 do \$200.00 dejo te prodane, bode cena poskočila, ne odlašajte to kupite sedaj.

Za nadaljnja pojasnila se je obrniti v angleščini na

O. E. Peterson & Co

407-5, First National Bank Building, DULUTH, MINN.